

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. május 13.

FÖLDRAJZ

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

1. FELADAT**a)**A. helyszín:Elv: $90 - \varphi - 23,5 = 16,5 \rightarrow \varphi = 50$ 1 pont

é.sz. 1 pont

50° 1 pont

Elv: 20 perc időkülönbség $\rightarrow 20 : 4 = 5^\circ$ különbség 1 pont

ny. h. 1 pont

5° 1 pont

„B” helyszín:Elv: $23,5^\circ \rightarrow 90^\circ - 66,5^\circ = 23,5^\circ; 23,5^\circ + 23,5^\circ = 47^\circ$ 1 pont

é.sz. 1 pont

47° 1 pont

vagy: az Egyenlítő 1 pont

Elv: időkülönbség 140 perc $\rightarrow 140 : 4 = 35^\circ$ különbség 1 pont

k.h. 1 pont

35° 1 pont

13 pont

b)1. Kisebbités / kicsinyítés mértékét kifejező arányszám. 1 pont2. Az azonos tengerszint feletti magasságban lévő / abszolút magasságú pontokat összekötő, önmagába visszatérő görbe vonal a térképen. 1 pont3. Két domborzati elem magasságkülönbsége / két pont egymáshoz viszonyított magassága. 1 pont

3 pont

Összesen: 16 pont**2. FELADAT****a) E)**

1 pont

1 pont

b)

1. E)	2. D)	3. A)	4. B)	5. C)
-------	-------	-------	-------	-------

Csak a helyes sorrend esetén jár az 1 pont.

1 pont

1 pont

c) Bekarikázva: 3.

1 pont

1 pont

d) Bekarikázva: 1.

1 pont

1 pont

Összesen: 4 pont**3. FELADAT****a)**

1. kőzetburok / litoszféra 1 pont

2. alsó rész: a földköpeny felső szilárd rétege 1 pont

felső rész: földkéreg 1 pont

3. gránitos 1 pont

4. asztenoszféra / lágy köpeny 1 pont

5 pont

- b) A: óceánközepi hátság / óceáni hátság 1 pont
 B: mélytengeri árok 1 pont

2 pont

- c) A: távolodnak 1 pont
 B: közelednek 1 pont
 C: közelednek 1 pont
 D: távolodnak 1 pont

4 pont

d)

Szemponatok	C határvonal mentén	D határvonal mentén
1. Jellemző vulkáni kiömlési közete	andezit / riolit	bazalt
2. SiO ₂ -tartalma	aláhúzva: nagyobb	aláhúzva: kisebb
3. A láva sűrűsége	aláhúzva: nagyobb	aláhúzva: kisebb
4. Példa	Az Andok vulkánjai, Fuji, Popocatépetl	Izland vulkánjai

*Megjegyzés: A 4. pontban más helyes válasz is elfogadható.
 Minden helyes válasz 1 pont.*

8 pont

- e) tenger / óceán medencéje

1 pont

1 pont

Összesen: 20 pont

4. FELADAT

a)

- A: M
 B: M
 C: A
 D: A

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

b)

- A: 2
 B: 3
 C: 2
 D: 1

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

c)

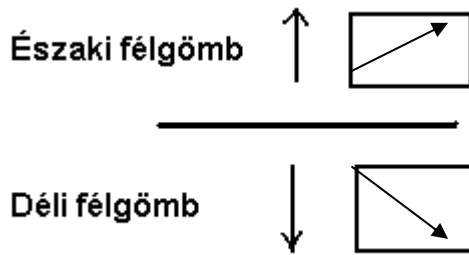
1. Passzát, ÉK
 2. Sarki, ÉK

1+1 pont

1+1 pont

4 pont

d)

Az egyes nyilak helyes berajzolása 1 pont.

1+1 pont
2 pont

e)

- A. 5
- B. 1
- C. 4
- D. 2

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

Összesen: 18 pont

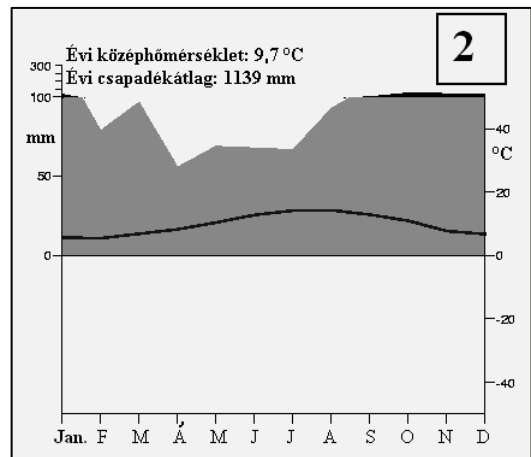
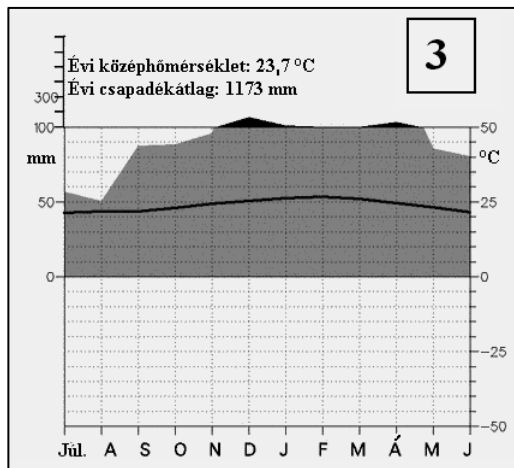
5. FELADAT

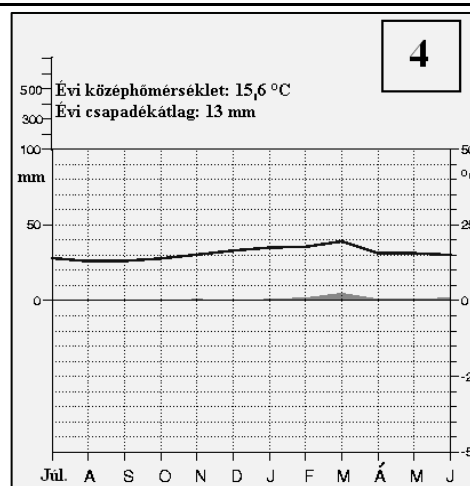
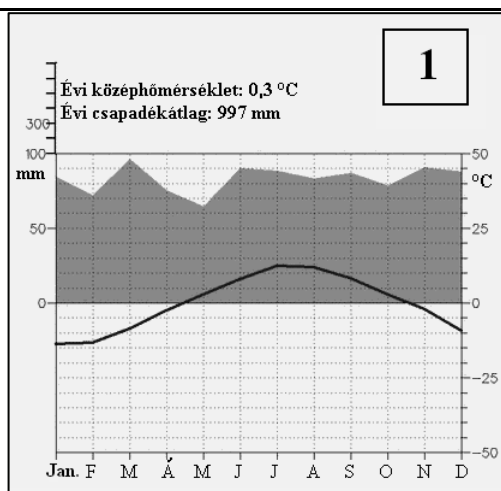
a)

- A: Golf-áramlás M
- B: Humboldt-áramlás H
- C: Labrador-áramlás H

1+1 pont
1+1 pont
1+1 pont
6 pont

b)

Minden jó helyre beírt szám 1 pont.

4 pont

c)

1-es esetében: negatív hőmérsékleti anomália

1 pont

2-es esetében: pozitív hőmérsékleti anomália

1 pont

Észak-Amerika / Labrador-félsziget partjait hideg tengeráramlás hűti. Nyugat-Európa / Brit-szigetek éghajlatában a meleg tengeráramlás fűtő hatása érvényesül.

Másképp megfogalmazott, de azonos tartalmú válasz is elfogadható.

1+1 pont

4 pont

Összesen: 14 pont

6. FELADAT

a)

1. aprózódnak
2. mállanak
3. aprózódnak, mállanak

Minden helyes válasz 1 pont.

4 pont

b)

1. árutermelő
2. egyenlítői
3. kakaó
4. övben
5. gyapot
6. datolya

Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

c)

1. sarkköri és sarkvidéki (*a sorrend nem számít*)
2. tundra éghajlat
3. alacsony hőmérséklet miatt kicsi a párolgás,
és a fagyott talaj miatt elenyésző a beszivárgás / elfolyás.

1+1 pont

1 pont

1 pont

1 pont

5 pont

d)

	Belső területek havi átlaghőmérséklete (°C)		Partvidékek havi átlaghőmérséklete (°C)	
	max.	min.	max.	min.
Nyáron	-15	-35	+5	-5
Télen	-40	-70	-15	-32

A táblázat helyes kitöltése 1 pont

Csak a hibátlanul kitöltött táblázatra adható meg a pont.

Számítás: Az évi közepes hőingás (hőingadozás) -70 °C és -15 °C közötti különbség 1 pont

A legnagyobb évi közepes hőingás (hőingadozás): 55 °C 1 pont

3 pont

Összesen: 18 pont

7. FELADAT

a) A

1 pont

1 pont

b) D

1 pont

1 pont

c) A

1 pont

Az E válasz is elfogadható a leolvashatóság miatt.

1 pont

d) $4 < 2 < 3 < 1$

1 pont

Csak a hibátlan sorrend esetén jár a pont.

1 pont

e)

Állítások	Az országcsoport száma a grafikonon		
	1.	2.	4.
1.			X
2.	X		
3.		X	
4.			X
5.		X	
6.	X		
7.	X		
8.			X

Egy sorban csak egy X szerepelhet. Minden helyes jelölés 1 pont.

8 pont

Összesen: 12 pont

8. FELADAT

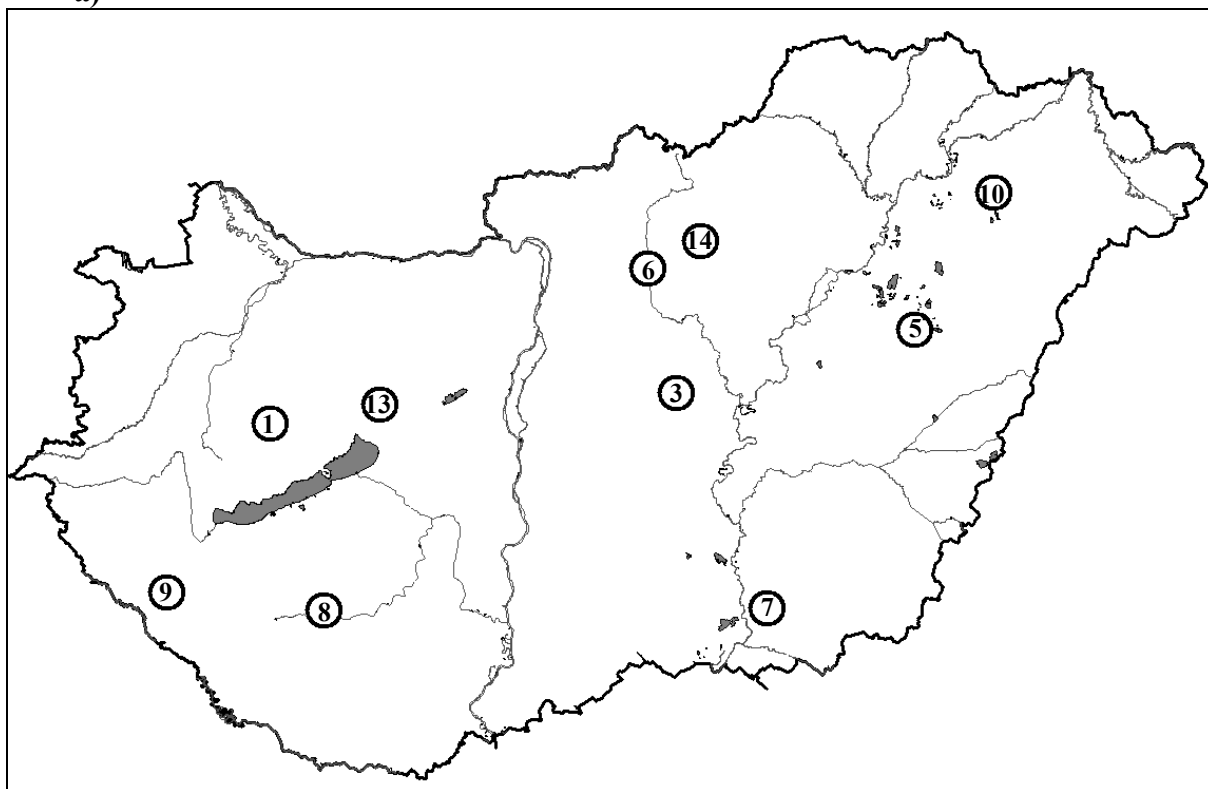
1. H
2. H
3. H
4. I
5. H

Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen: 5 pont

9. FELADAT

a)

Minden helyes válasz 1 pont.

10 pont

b)

régiók	tó	borvidék	nemzeti park
Dél-Alföld	15		
Dél-Dunántúl		18	21
Észak-Alföld			22
Észak-Magyarország		19	
Közép-Dunántúl	16	20	
Közép-Magyarország			
Nyugat-Dunántúl	17		23, 24

Minden helyes válasz 1 pont.

10 pont

c)

Erőmű típusa	Városok sorszáma
Széntüzelésű erőmű	1, 13, 14
Szénhidrogén-tüzelésű erőmű	12, (13)
Atomerőmű	11

Minden helyes válasz 1 pont. A lehetséges válaszok számánál több beírása pontlevonással jár, de 0 pontnál kevesebb nem adható. A 13-as szám a két lehetőség közül bármelyik helyen (illetve mindkét helyen) szerepelhet, de ebben az esetben is csak 1 pont adható.

5 pont

Összesen: 25 pont**10. FELADAT**

a)

1. Szlovákia	1 pont
2. Belgium	1 pont
3. Ausztria	1 pont

3 pont

b)

1. E	1 pont
2. N	1 pont
3. N	1 pont
4. E	1 pont
5. E	1 pont
6. N	1 pont

6 pont

c)

Több forintot kap ugyanannyi euróért.
Másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1 pont

1 pont

d)

10. Athén	☐	5. Velence	☐ B	1. Barcelona	☐ C
9. Isztambul	☐ E	4. Nápoly	☐	7. Constanța	☐
8. Várna	☐	2. Marseille	☐	3. Róma	☐ A
6. Dubrovnik	☐ D				

Minden helyes válasz 1 pont.

10 pont

e)

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

Összesen: 25 pont

11. FELADAT

- A–6
B–2
C–1
D–7
E–3

Minden helyes válasz 1 pont.

Összesen:	5 pont
------------------	---------------

12. FELADAT

- a) Kanári-szigetek 1 pont
Spanyolország 1 pont

2 pont

- b) b: Gibraltári-szoros 1 pont
c: Csád-tó 1 pont
d: Kréta 1 pont
e: Ciprus 1 pont
f: Perzsa (Arab)-öböl 1 pont
Görögország: d 1 pont
Nagy-Britannia: b 1 pont

7 pont

- c) Líbia: D Algéria: C 1+1 pont
1. Nílus 1 pont
2. Rijád / Rijadh 1 pont
3. Az X Irán neve mellett van. 1 pont
4. iszlám / mohamedán / muszlim / muzulmán 1 pont
5.
a) G 1 pont
b) F 1 pont
c) E 1 pont
d) E 1 pont

10 pont

Összesen:	19 pont
------------------	----------------

13. FELADAT

- a) Fenntartható fejlődés / fenntartható fejlesztés 1 pont

1 pont

- b)
1. üvegházhatás 1 pont
2. A vízkörforgás / csapadékképződés / felhőképződés modellezésével. 1 pont
3. párolgás, a növényzet párologtatása 1+1 pont
4. kondenzációs mag 1 pont
5. 1. I 1 pont
2. H 1 pont
3. I 1 pont

8 pont

Összesen:	9 pont
------------------	---------------

14. FELADAT**a)**

Kereslet gerjesztette infláció: 3.

Költségnövekedés okozta infláció: 4., 5.

Mindkettőre jellemző: 1., 2.

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

b)

1. (nemzeti) valuta

1 pont

2. konvertibilis valuta

1 pont

3. (valuta)árfolyam

1 pont

4. állampapír / államkötvény

1 pont

5. készpénz

1 pont

5 pont

Összesen: 10 pont
